

ἄλλοκοτο, τὸν ἀκατανόητο αὐτὸν κόσμον ἔγραψε ποτὲ γιὰ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα.

Ἀπὸ τὸ ἴδιον κι ἀκριβὲς μέταλλο ποὺ σφυροκόπησε ὁ κ. Σκιας τὴ φράση «ὁ ἐπικριτὴς ἀναμφιβόλως ἀγνοεῖ ὅσα ἔγραψαν οἱ ἐπισημότατοι κτλ.» εἶναι χυμένη καὶ κάποια ἄλλη παρατήρηση ὅτι «ὁ ἐπικριτὴς παρέρχεται ἐν σιγῇ (τὰ περὶ τοῦ μεταπλασμοῦ τῶν τύπων) ὡς ἂν οἱ ἀρχαῖοι τύποι νὰ ἦσαν παντελῶς ἄχρηστοι καὶ νὰ μὴ ὑπῆρχε μηδεμία δυσκολία νὰ ἀποβληθῶσιν ὁλοσχερῶς πάντες» (σελ. 9).

Ἀλήθεια ποὺ ὁ ἐπικριτὴς ἴσως δὲ θὰ ἔδωκε ἔτσι τὸ ζήτημα—ἂν εἶναι ἀχρηστοὶ ἢ χρήσιμοι ἀρχαῖοι τύποι, παρὰ κάπως ἄλλιως, ἂν μποροῦν ἢ ὄχι νὰ σταθῶσιν ἐπὶ τὴ γλώσσα, νάρθουν σὲ ὁργανικὸ δέσιμον μὲ τοὺς τύπους τοὺς ἄλλους—ἂν ἡ δημοτικὴ, ὁ λαὸς, μπορεῖ νὰ τοὺς κάνει δικούς του. Καὶ εἶπαν πολλοὶ καὶ σπουδαῖοι πῶς γιὰ νὰ μὴν πέσεις ὅξω ψάχνοντας ἕνα ζήτημα, γιὰ νὰ μὴ βρεῖς—νὰ πούμε—μελετώντας τὰ γλωσσικὰ τὰ διὰ μας πῶς ἡ καθαρεύουσα εἶναι «διάλεκτος καὶ δὴ» ἀνάγκη πρῶτ' ἀπ' ὅλα νὰ τὸ βάλλεις ὅπως πρέπει τὸ ζήτημα, νὰ τὸ πιάσεις ἀπὸ τὴ μεριὰ ποὺ πρέπει. — Une question bien posée est à moitié résolue. Ὅσο γιὰ τὴν παρατήρησιν ποὺ τοῦ κάνει ὁ κ. Σκιας, ὁ ἐπικριτὴς δὲν ἔχει νάνοιζεν τῶν δοντιῶν του τὸ «ἔρκος» παρὰ γιὰ νὰ μετανοίῃ ποὺ ἠμολόγησε πρὶν τοῦ κ. Σκιας τὴ δικαιοσύνη. Γιατὶ τὴν κρίσιν του «δὲν παρέρχεται ἐν σιγῇ» δὲν προσπερνᾷ δίχως νὰ πεῖ λέξη τὸ ζήτημα τῶν ἀρχαίων τύπων μέσα ἐπὶ τὴν γλώσσα, μάπεναντίας στὸ τέλος-τέλος, ὕστερα ἀπὸ κεῖνα ποὺ κάναν τὸν κ. Σκιας «νὰ μὴν καταλαβαίνει πῶς καταλαβαίνει ὁ ἐπικριτὴς τὸ γλωσσικὸ ζήτημα» στέκεται ὁ τελευταῖος αὐτὸς καὶ πιάνει στὰ χεῖρα του τὸ ζήτημα, ποὺ λέμε, μὲ ὅλη τὴν καλὴ διάθεσιν νὰ τὸ ψάξει. Μὰ ἐπὶ τὴ στιγμή τὸ πετάει, σταυροκοπιέται καὶ λείει ἀπὸ τὸ ζήτημα—αὐτὸ εἶναι ἄσχετο μὲ τὴ θεωρίαν τοῦ κ. Σκιας, κ' ἐπομένως ἡ ἐξέτασίς του δὲν ἔχει τὸν τόπον τῆς ἐδῶ—καὶ μ' αὐτὰ του τὰ λόγια σβύνει τὸ φῶς καὶ βάζει τὴν τελευταία τελείαν ἐπὶ τὴν κρίσιν ποὺ ἔγραψε, καὶ στὸ «ἀπερίσκεπτος» κεφάλι του τὸ νυχτερινὸ του σκούφο. Τί καλὰ, τὸ ἴδιον νὰ μποροῦσε νὰ κάνει καὶ τώρα!

(ἔχει συνέχεια)

ΣΠΥΡΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ

ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

(Μεταφρασμένο ἀπὸ μιὰ σειρά γαλλικῶν ποιημάτων τοῦ Ψυχάρη «La vie renaissante» ποὺ φάνηκαν ἐπὶ «Nouvelle Revue» τοῦ 1889)

Τὰ λῦματα, στὰ κίθια τῆς αὔρας τὰ πετάματα,
Στὸ μαγικὸ τὸ πέλαγο τὸ γλυκοκοιμισμένο,
Μαζὶ μὲ κόσμον ἀλλοιώτικο ἐπὶ τὴν ἔψη του γραμμμένο
Σοῦ φέρνουνε, τὸν πολυαγαπημένο σου.

Ἔρχεται μὲ τὴ θάλασσα μέσ' τὰ γαλάζια του ὄνειρα
Μὲ τὴ μεγάλη θάλασσα ποὺ ἀνεβοκατεβαίνει,
Καὶ ἐπὶ τὴν ἐρημικὴ ἀμμουδιὰ τὴν ἠλιοφωτισμένην,
Σκορπάει τὸ πολυβούιστο καὶ τὸ τρανὸ τῆς φιλίας.

Ἔτσι ἐπὶ τὴν ξέρα τοῦ γιαιλοῦ, ποὺ στέκεις καὶ σπα-
[ράζοντας
Ποθεῖς, κάθε φευγάτη σου εὐτυχία νὰ γυρίσῃ,
Φτάνει μὲ τὸ μεθύσι του γιὰ νὰ σὲ πλημυρίσῃ,
Φτάνει ὡς εἰσὶν, ὁ ἔρωτας ὁ ἀπέραντος.

Η ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΤΗΣ ΜΗΛΟΣ

(Sully Prudhomme)

Τὰ πλάθει ἀγάλια κ' ἥσυχ' αὐτὰ ἔργα τῆς ἡ Φύσης,
Ἄργα τίς θαμποχάραξε τοῦ στήθους τίς γραμμές,
Καθὼς τὴ θάλασσα ἔκανε νὰ γλυκοκουματίσῃ,
Καὶ τίς ραχοῦλες νὰ ὑψωθῶν καὶ νὰ σκαφοῦν
[λακκίες.

Στὴν κάθε ἐτοίμαζε καρδιὰ γλυκὴ γιὰ ν' ἀκουμπίσῃ
Προσκέφαλο, κυρτώνοντας τῶν λόφων τίς πλαγιές·
Στῶν πρώτων κρίνων τὸν καιρὸ, τὸν κόρφο ἔχει
[σκαλίση

Τάχα ἀπὸ πόσες ὕστερα γυναῖκες ζωγραφίεις!

Δὲν εἶναι ἡ Εὐὰ δοκιμὴ στεροῦ τῆς, μήτε ἡ μόνη·
Τὸ θάμα ποὺ προσμένουμε μὲ τὸν καιρὸ τελειώνει,
Κι' ἀπὸ γυναῖκα σὲ γυναῖκα ἀνθίζ' ἡ ὁμορφάδα

Πάντα, ὡς τὸ εἶδος τῶν φταστων ποὺ ἡ Τέχνη θριαμ-
[βεύτρα

Ἐνὸς ἀνθρώπινου κορμιοῦ τὴν ὄψιν τὴ ζητεῦτρα
Πλάθει ὑπεράνθρωπη. — Κι' αὐτὴ, τῶνθος τῆς γῆς
[σου, Ἑλλάδα!

ΛΕΑΝΤΡΟΣ Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΟΥ ΣΑΛΟΝΙΟΥ

ΑΣΥΝΕΙΘΙΣΤΟΣ ΤΥΠΟΣ

Φίλε μου,

Μὲ κατηγορεῖς, γιατί ἔφησα νὰ περάσουν εἰκο-
σιδύο μέρες, χωρὶς νὰ λάβῃς γράμμα μου καὶ λές,
πῶς σ' αὐτὸ τὸ διάστημα σβύστηκες τέλεια ἀπὸ τὸ
θυμητικὸ μου, ἢ ποὺ πολὺ χαμένος νὰ γράψω μὲ τὲς
ἡμέρες τῆς ζωῆς μου ὄχι μὲ πέννα—κάποια σελίδα
ρωμαντισμοῦ στὸ βίβλιν μου δὲν ἔλαβα καὶ νὰ δώσω
καὶ ἐπὶ τὴν φιλία κατὰ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ μου.

Νῆξερές πόσο μαντεύω τὴ σκέψιν σου! μὲ φαν-
τάζεσαι σὲ τοῦτο τὸ χαριτωμένο νησάκι τοὺς Κορ-
φούς, ποὺ ἦρθα νὰ περάσω τὸ χειμῶνα μου, σὰ χα-
μένον χωρὶς δῶ ὁμορφὰ μάτια ποὺ μὲ γλύκα νὰ μὲ
κυττάζουν, χωρὶς κουβεντούλες ἀπὸ κεῖνες, ποὺ χω-
ρὶς νὰ λένε τίποτα, λένε πολλὰ, καὶ ποὺ προσπαθῶ
νὰ τῆξω καὶ τὰ δύο, ἢ ποὺ τῆξω καὶ σὲ καμμιὰ
γωνίτσα σαλονιοῦ ἢ σὲ κανένα θεωρεῖο θεάτρου, σὲ
κανένα τένις ἢ σὲ καμμιὰ ποδηλατοδρομία, ἔτοιμος
νὰ πουλήσω σήμερον αἰσθήματα κι αὐριο νὰ τὰ λη-
σμονήσω ὅλα, ἐγὼ «τ' ἀπιαστο μεγάλο παιδί», ὅ-
πως συνείθισες νὰ μὲ κράζης, ἄδικα ἢ δίκια δὲν ξέ-
ρω. Κι ὅμως αὐτὴ τὴ φράζην γελᾶστηκες. Ἐχω κατὰ
νὰ σοῦ διηγηθῶ, μὰ κατὰ ἀλλοιώτικο, ποὺ δὲ μοιά-
ζει μὲ τὰ συνειθισμένα μας, ἀφοῦ μονάχα δύο μέρες
ἔφτασαν, γιὰ νὰ γραφτῇ μὲ γράμματ' ἄσδυστα στὸ
νοῦ μου μιὰ σπαρταριστὴ ἐντύπωση. Μὰ μήπως
πολλὲς φορές δὲ φτάνει καὶ γιὰ μιὰ στιγμή μονά-
χα, ἕνα βλέμμα, ἕνας λόγος, ἕνα χαμόγελο, κάποτε
καὶ μιὰ κακία, γιὰ νὰ μὲς κάμουν νὰ σκεφτοῦμε δια-
φορετικὰ καὶ νὰ νοιώσουμε τὴ ζωὴ ἀλλοιώτικα;

Μοῦ φαίνεται ποὺ σὲ βλέπω νὰ διαβάζης τὸ
γράμμα μου καὶ ποὺ χαμογελάς μὲ τίς θεωρίες μου.
Βρίσκεις ποὺ γράφω πολλὰ κ' ἴσως γι' αὐτὸ μὲ φαν-
τάζεσαι ἐρωτευμένον τρελλὰ ἀπὸ κάποια Κορφιατο-
πούλα, ἴσως νὰ νομίζης αὐτὴ τὴ στιγμή, ποὺ γλή-
γορα θὰ σοῦ γράψω, πῶς παντρεύομαι. Ἀλλὰ καὶ
παλὶ γελιέσαι· πάψε νὰ χαμογελάς, ἂν θέλῃς, κι
ἔτσι.

Ἐνα βράδυ σ' ἕνα μεγάλο χορὸ ἕνας νέος Κερ-
κυραῖος ἐπιστήμονας, ποῦτυχε νὰ τὸν γνωρίσω σκε-
δὸν μόλις ἔφτασα δῶ, μοῦ λέει: «πᾶμε νὰ σὲ πα-

φτάνουνε ἐπὶ τὴν Ὠρεῖαν ἀπὸ τὴν σηκώθηκε ἡ Ποτεΐδαια
40 μέρες ὕστερα.

61. Κι' ἡ εἰδησιὴ πῶς σηκώθηκαν οἱ πολῖτες
ἔφτασε καὶ στοὺς Ἀθηναίους ἀμέσως, καὶ τότες,
σὺν ἄκουσαν πῶς ζύγωνε κι' ὁ στρατὸς μὲ τὸν Ἀρι-
στεά, στέλνουν πρὸς τ' ἀποστατημένα μέρη 2000
δικούς τοὺς ὁπλίτες καὶ 700 καράβια μὲ στρατηγούς
τὸν Καλλιὰ τοῦ Καλλιάρχου κι' ἄλλους τέσσερους.
Ἀπὸ τὰ φτάσανε ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν βρίσκουν (86)
τοὺς πρὶν τοὺς 1000 ποὺ εἶχαν παρὶ τὴν Θέρμη
καὶ πολιορκοῦσαν τὴν Πύδου, καὶ τότες κάθησαν
κι' ἀπὸ τὰ πρῶτα καὶ τὴν πολιορκήσαν· ἔπειτα ὅμως
καθὼς ἐβιάζε ἡ Ποτεΐδαια καὶ τὸ φτάσιμον τοῦ Ἀ-
ριστεά, περιέστησαν καὶ κλείσαν μὲ τὸν Περδίκκα
συμμαχία τῆς ἀνάγκης, καὶ βγήκαν ἀπὸ τὴν Μακε-
δονίαν. Ἀπὸ καὶ κατεβαίνοντες ἐπὶ τὴν Βέροια καὶ κα-
τόπι ἐπὶ τὴν Στρέψαν (88α), κι' ἀφοῦ πρῶτα δοκιμά-
σανε νὰν τὴν πάρουν καὶ δὲν τὸ κατόρθωσαν, προχω-
ροῦσαν περὶ πρὸς τὴν Ποτεΐδαιαν μὲ 3000 δικούς

(86) πρῶτον καταλαμβάνουσι. Τὸ πρῶτον κηρατὸ
πηγαίνει ἐπὶ ἐπολιόρκησαν.

(88α) Τὰ ΧΡ ἐπιστρέψαντες Ὁ Πλυγερὸς ἐπὶ Στρέ-
ψαν.

καὶ ἐπὶ τὴν Λακεδαίμονα μὲ Κορθινούς γερόντους (83)
ν' ἀσφαλίσουν βοήθεια, ἢ γίνεαι τυχὸν ἀνάγκη. Ἐ-
πειδὴς ὅμως προσπαθῶντας καὶ δὲν ἔβγαλαν ἀπὸ
τὴν Ἀθήναν τίποτα καλὸ παρὰ τὴν ἀρμυρὰ, τὸ ἴδιον
ἀρμένιζε γιὰ τὴν Μακεδονίαν καὶ γιὰ τὸν τόπον τοὺς,
κι' ἔπειτα οἱ Ἀλκωνικὲς ἀρχαὶ τοὺς ἔταξαν, ἂν οἱ
Ἀθηναῖοι κινήσουν πρὸς τὴν Ποτεΐδαιαν, νὰ πατή-
σουν ἀπὸ τὴν Ἀττικὴν, τότες πιά μ' ἀπὸ τὴν
ἐφκαίριαν σηκώνονται συνορκοῦμενοι μὲ τοὺς Χαλκι-
διῶτες καὶ τοὺς Βορτιαίους. Κι' ὁ Περδίκκας πεί-
θει τοὺς Χαλκιδιῶτες νὰ παραιτήσων τίς πολῖτεῖς
τοὺς τίς κολλητὰ ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ νὰν τίς γρε-
μίσουν, κι' ἔπειτα νὰ κουβαληθῶν ἀπάνου ἐπὶ τὴν
Ὀλυμπον καὶ ἐκεῖ μιὰ πολῖτεῖα νὰ γίνων ὅλοι τοὺς, δυ-
νατὴ κι' ὅσοι τίς παραιτήσαν ἔτσι (84), τοὺς παρα-
χώρησε δικὸν τοῦ τόπου τῆς Μυγδονίας γύρω ἐπὶ τὴν
μὴν Βόλβην νὰν τὸν καρπώνουνται ὅσο βαστὰ ὁ πό-
λεμος μὲ τοὺς Ἀθηναίους. Ἀπὸ τὰ λοιπὸν ῥήχοντες
τίς πολῖτεῖς τοὺς κουβαλοῦνταν ἀπὸν καὶ ἐτοίμα-
ζόντουσαν γιὰ πόλεμον.

(83) ἔπραδον. Ἐνὸν κατὰ τὸν Πορρο.

(84) τοὺς δ' ἐκλιποῦσι τούτοις. Νομίζω τοὺς δ' ἐκ-
λιποῦσιν ἐπὶ τούτοις. Πρβ. 3, 114 καὶ 8, 18 ἐπὶ
ποῖδε. Ἐρδ. 1, 60 ὁμολογῶντα ἐπὶ τούτοις.

59. Καὶ τῶν Ἀθηναίων τὰ 30 καράβια φτά-
νουνε στὰ μέρη τῆς Ὠρεῖας καὶ βρίσκουν τὴν Ποτεΐ-
δαιαν καὶ τίς ἄλλες πολῖτεῖς σηκωμένες. Κ' οἱ
στρατηγοὶ, φρονώντας πῶς ἀδύνατον μ' ὅση εἶχαν
δύναμιν νὰ πολεμοῦν καὶ Περδίκκα κι' ἀποστατη-
μένα μέρη ἀντάμα του, τραβοῦν πρὸς τὴν Μακεδο-
νίαν, ὅπου καὶ τοὺς στέλνανε ἐπὶ τὴν ἀρχήν, καὶ κάθη-
σαν ἐκεῖ καὶ πολεμοῦσαν, συνασπισμένοι μὲ τὸ Φί-
λιππο καὶ μὲ τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ Δέρδα, ποῦχανε
μπεῖ ἀπὸ πάντων μεριὰ μὲ στρατό.

60. Ὡς τόσο οἱ Κορθινοὶ, ὅτα σηκώθηκε ἡ Πο-
τεΐδαια καὶ τ' Ἀττικὰ καράβια βρίσκονταν ἐκεῖ
ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν, φοβηθήκανε μήπως πάθει τὸ μέρος,
καὶ θεωρῶντας δικὸν τοὺς τὸν κίντυνον στέλνουνε δι-
κούς τοὺς ἰθελοντάδες, καθὼς κι' ἄλλους ἀπὸ τὴν
Πελοπόννησον μισοδοτημένους, ὅλους ὅλους 1600
ὁπλίτες μὲ 400 ἀλαφροὺς. Στρατηγὸς τοὺς εἶταν
ὁ Ἀριστεὺς τοῦ Ἀδεμάντου ποὺ ἀπὸ φίλια του
καθαφτὸ οἱ πῖο πολλοὶ στρατιῶτες ἀπὸ τὴν Κόρθο
κατατάχτηκαν ἰθελοντάδες· τί στάθηκε παντοῦ καὶ
πάντα δημοτικὸς μὲ τοὺς συμπολίτες του (85). Καὶ

(45) Τὰ ΧΡ Ποτεΐδαιαταις. Γράφει πολῖταις. Δὲς
Λεξικά.